

THÉK ENDRE KITÜNTETÉSE. A magyar műiparosok egyik legelsőjét érte a királyi elismerés: Thék Endre udvari tanácsos lett. Szakadatlan munkában eltöltött emberöltő áll Thék Endre mögött, akinek neve közel négy évtizeden át forrott össze szorosban a magyar ipari mozgalmakkal. Az ő nagy lelkesedése, ki nem apadó munkakedve, szakértelme és ritka szónoki képessége vezető szerepet biztosított neki az iparostársadalomban; de szociális és humanitárius téren is jelentékeny sikereket ért el sokoldalú és agilis munkálkodásával. Kitüntetése általános örömet keltett a magyar társadalomban, amelynek minden rétegéből elhálmozták üdvözlésekkel. A közbecsülésnek eme spontán megnyilatkozásában természetesen részt vett az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat is, amelynek elnöksége levélben üdvözölte Thék Endrét, aki a választmányának a Társulat alapítója, tehát közel negyedszázad óta tagja.

JUNGFER GYULA †. A magyar művészi ipar egyik igazi, vérbéli mesterét veszítette el. Jungfer Gyula, a magyar vasművesség klasszikus képviselője, november hó 26-án költözött el az élők sorából. A vas művészi megdolgozását, amely tradíció volt a családjában, ő olyan magas fokra emelte, amelyhez fogható messze földön alig lehetett találni. A megboldogult ipari életünknek általánosan tisztelt és szeretett alakja volt, aki egész életét, minden gondolatát és akaratát művészete ápolásának és fejlesztésének szentelte s így nevével együtt a magyar vasművesség hírére is világszerte ismertté tette. Halála, amelyet hosszas betegeskedés előzött meg, széles körben keltett mély részvétet. Temetésén szaktársai, tisztelői, köztük közéletünk sok kitünősége, nagy számmal jelentek meg.

Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat, amelynek az elhunyt régebben választmányi tagja volt, a gyászoló családhoz meleghangú részvétliratot intézett.

AZ ÖNTÖTT VASNAK a művészi iparban egy időben nagy szerepe volt. Készült belőle a legkülönbözőbb ipari tárgy: asztalka, írószerszám, képráma, lámpa-alj, konzol és sok egyéb más, nikkelezéssel, aranyozással, fényesen és tompán; és használata meg is maradt, míg az anyag és stílszerűség elvének szigorú alkalmazása a vasöntés technikáját a művészi ipar köréből ki nem zárta, és a szegény öntött vas is a túlzásnak, illetőleg a művészi

előítéletek egyikének lett áldozata. Az öntött vasat ezentúl csak mint az olcsó, a stílszerűtlen, a dívtját multa dolgok készítésénél használták; sőt ha valami öntött vasból készült, azt már csak ezért is, mint el nem fogadható, kereken visszautasították. Mint technika tehát művészi tekintetben megszűnt, ki volt tagadva.

És mi történik ma? Az anyagszerűség és a szerkezet kérdésének szigorú idejében? Kísérletek történnek az öntött vasnak a művészi iparba való visszafogadására s a technikának rehabilitálására. Münchenben a legkülönbözőbb balkon és kertrácsok, villamos oszlopok, kutak, sírlapok, sőt kis domborműves lapok készültek — művészi tervek alapján. És hasonló kísérletek történtek egyebütt is Délnémetországban. Híradásul erről egyelőre ennyit közlünk.

ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSOK. Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban 1909. évi január hó 7-től március hó 4-éig, minden csütörtökön délután 5 órakor ismeretterjesztő előadások lesznek. Az előadók és az előadások tárgyai a következők: Január 7-én Sárosi Bella: A csipke múltja és jelene. Január 14-én, Margitay Ernő: Izléstelenségek országa. Január 21-én, Rerrich Béla: A renaissance-kor kertjeinek művészete. Január 28-án, Rerrich Béla: A modern kert művészete. Február 4-én, február 11-én, Gróh István: Bizánci stílus falképeink. Február 18-án, Mihálik Gyula: A magyar népművészet s a modern művészet. Február 25-én, március 4-én, Pekár Gyula: A magyar viselet fejlődése. Belépő díj nincsen.

ANGOL IPARMŰVÉSZET. Vaj Péter gróf, apostoli protonotárius, december hó 10-én az Iparművészeti Múzeum dísztermében előadást tartott a modern angol iparművészetről. Nagy tetszéssel fogadott előadása bevezetésében vázolta Anglia hatalmas kulturális és gazdasági föllendülését a tizenkilencedik század első felében, mellyel a műkincsek beözönlése, az izlés fejlődése s annak a luxusnak meghonosodása járt, mely a műipar virágzásának első föltétele. Az angol népnek a realitás iránt való erős érzéke követelte, hogy a műipar a legkötünőbb anyagot dolgozza föl mesteri kivittel. A forma szinte másodsorba került emellett. Az anyag jelentősége döntő befolyással volt az angol stílus kialakulására. Az előadó egymásután ismertette a különböző anyagokat, a kő, fa, érc, nemes fém, cserép, porcellán szerepét az angol dekoratív művészetben. A történelmi fejlődést magyarázva, részletesen a Viktória királynő uralkodása idejére eső három korszakkal foglalkozott. Az első korszak ipari alkotásai: berendezések, dísz tárgyak, vázák, órák, lámpások, noha éppenséggel nem nevezhetjük szépeknek, legalább célirányosak s őszintén fejezik ki koruk szellemét. A rákövetkező kor az egész század legsivárabb korszaka. Az ötvenes évek nemcsak izléstelenek, de gyártmányait nem egyszer föltűnési vágy jellemzi. Itt kerekedik fölül az anyag kultusza, a nagy felületek, a masszív hatások szándékos keresése. A harmadik korszak hozza meg a nagy átalakulást az esztétizmus alapján, az ideális szépre való törekvést, még a legközönségesebb használati tárgynál is. Itt kerültek a homloktérbe azok a nagy művészek,

Burne Jones, Whistler, Walter Crane, akik leglényesebben fejezték ki nemzetük művészi törekvéseit. Anglia iparművészete formában, színben, ízlésben ezt az artisztikus áramlatot s e művészek fantáziájának gazdagságát tükrözteti vissza.

A LAKÁS BERENDEZÉSE ÉS MŰVÉSZI DÍSZÍTÉSE KÖZÖTTI ROKONSÁG címmel december hó 11-én tartott előadást Szécsén Ferenc, az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat titkára a budapesti szobafestők és mázólok szövetségének meghívására. Előadásában foglalkozott a modern iparművészeti mozgalmak irányával és ama főbb elvekkel, amelyek érvényesítését ez az irány célul tűzte ki. Ismertette azokat a művészi feladatokat, amelyek egyszerűbb és gazdagabb lakások berendezésénél megoldásra várnak és részletesen megfestette az ilyen lakásoknak képét az architektonikus kiképzés, a butorok megalkotása és a díszítő elemek alkalmazása szempontjából. Végül hangsúlyozta, hogy a magyar nép művészetében keressük azt a forrást, amelyből merítenünk kell, hogy iparművészetünk jövőjének fejlődését nemzeties irányba tereljük.

BUDAPEST ÉPÜLETEINEK VIRÁGGAL VALÓ DÍSZÍTÉSÉT Gelléri Mór kir. tanácsos, az Orsz. M. Iparművészeti Társulat választmányának legutóbb tartott ülésén szóvá tette és indítványozta, hogy a Társulat hathatós mozgalmat kezdjen a kitűzött cél megvalósítása érdekében. A választmány az indítványt elfogadta és megbízta az elnökséget, hogy az érdekelt szak-egyesületeket hívja meg közös értekezletre, a tervezett akció részleteinek megvitatása végett. Az e célból alakítandó bizottságban a Társulatot Alpár Ignác és Zsolnay Miklós alelnökök, dr. Bartóky József, Gelléri Mór, Maróti Géza, a M. Mérnök- és Építész-Egyesületet Rerrich Béla, a M. Építőművészek Szövetségét Almási Balogh Loránd és dr. Hüttl Dezső, az Orsz. Kertészeti Egyesületet pedig Hein János, Pecz Ármin, Pásztor Mór és Ráde Károly képviselik, tagja a bizottságnak még Angyal Dezső, a M. Kir. Állami Kertészképző Iskola igazgatója. A bizottság első ülését december hó 18-án tartja.

IPARMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK A VIDÉKEN. Az Orsz. M. Iparművészeti Társulat a Szombathelyi Közművelődési Egyesület és a Debreceni Kereskedelmi és Ipar-kamara meghívására Szombathelyen és Debrecenben előadásokat rendez. Debrecenben december hó 5-én [Lyka Károly a Művészet és ízlés az iparban. 15-én Czákó Elemér dr. Ízlésbibák címen tartanak előadást, Szombathelyen december 5-én és 12-én megfordított sor-

rendben lesznek ugyancsak ez előadások. Pozsonyban Suján Pál tanár, a modern iparművészetről november 28-án tartott előadást. E helyen említjük, hogy Eperjesen, az ottani Tulipán-Egyesület kiállításának alkalmából, Ascher Alajos, az orsz. iparművészeti iskola titkára, a csipke történetéről, fejlődéséről és technikáiról november hó 16-án olvasott fel nagyszámú közönség előtt.

MAGYARDÍSZŰ LEVÉLPAPIROKAT hozott forgalomba az Eggenberger-féle könyvkereskedés. A díszítményeket ifj. Vastagh Györgyné Benczúr Olga tervezte a mezőkövesdi himzésekéből merített motívumokból. Egy 25 levélpapírt magában foglaló doboz ára 3 kor.

A KI „ELVBŐL“ NEM VESZ MAGYAR ÁRÚT. Újabb adat egyes kereskedőink iparpártolásáról, akik azzal az ürüggyel, hogy nincs vevőjük magyar portékára, mereven elzárkóznak minden elől, ami magyar, még akkor is, ha a magyar munka jóságát és olcsóságát kénytelenek elismerni. Megtörtént, hogy egyik előkelő belvárosi díszműárúkereskedőhöz beállított egy törekvő magyar iparos, aki komoly igyekezettel azon van, hogy jó áruival kiszorítsa innen a selejtes osztrák és más külföldi készítményeket. Be is mutatta a mintáit — irókészletek modelljeit — a szóban forgó kereskedőnek, akinek tetszését az ízléses, jól kidolgozott és olcsó dolgok annyira megnyerték, hogy megfeledezve a szokásos óvatosságról, elővett egy rendelőívet és nagyobb megrendelést kezdett beleírni. Eközben azonban megkérdezte az iparostól, melyik céget képviseli?

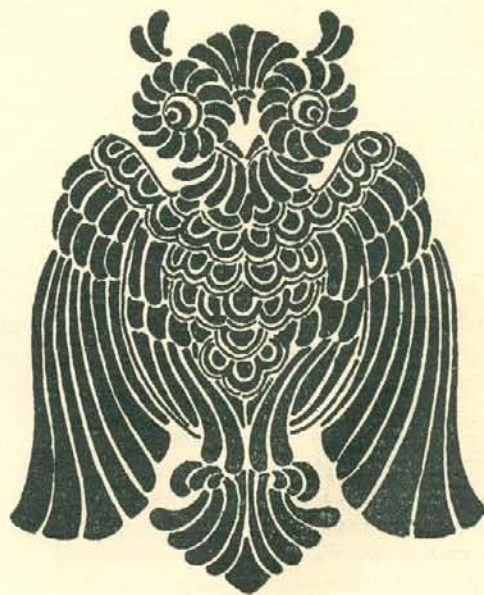
— A magamét — volt a válasz.

— Hogy, hogy?

— Hát úgy, hogy ezeket a holmikat magam készítem a műhelyemben itt Budapesten.

Erre a kereskedő széttépte a megrendelőlapot és ridegen kijelentette: „Magyar iparostól elvből nem vásárok“.

Milyen jó volna, ha a magyar közönség meg „elvből“ nem vásárolna az ilyen kereskedőnél!

BÜKKERTI MARISKA RAJZA.

SORSOLÁS. Az Orsz. M. Iparművészeti Társulat, mint minden évben, úgy ezidén is sorsolást rendez tagjai között, akik külön díj nélkül, tagsági jegyük folyó számával vesznek részt a sorsoláson. A f. évi sorsolás, amelyen 2500 korona értékű tárgyakat sorsolnak ki, december hó 14-én lesz. A Társulat igazgatósága a nyerő tagokat külön-külön értesíti, úgy hogy nyereményeiket még karácsony előtt átvehetik. Lapunk legközelebbi számában a sorsolás eredményét közöljük.